

ISSN 2312-1025

**Клінічна лікарня «Феофанія»
Державного управління справами**

**Українська військово-медична академія
Міністерства оборони України**

**Актуальні проблеми
клінічної та профілактичної
медицини**

**Actual issues of clinical
and preventive medicine**

Melior non fuerimus quoniam omnium.

ТОМ 2

2-3 • 2018

КЕРІВНІ ОРГАНИ ЖУРНАЛУ

Співзасновники: Клінічна лікарня «Феофанія» Державного управління справами
Українська військово-медична академія Міністерства оборони України

РЕДАКЦІЙНА РАДА

Головний редактор – І.П. СЕМЕНІВ

Заступник головного редактора – А.С. КОТУЗА

Координатор проекту, відповідальний секретар – О.М. ПОКРОПИВНИЙ

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

- І.М. Зазірний** – Голова редакційної колегії: доктор медичних наук, професор, керівник центру ортопедії, травматології та спортивної медицини КЛ «Феофанія» ДУС, м. Київ
- Ю.В. Вороненко** – академік НАМН України, доктор медичних наук, професор, ректор Київської медичної академії післядипломної освіти імені П.Л. Шупика, м. Київ
- В.З. Нетяженко** – член-кореспондент НАМН України, доктор медичних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України, декан медичного факультету № 2, завідувач кафедри пропедевтики внутрішньої медицини № 1 Національного медичного університету імені О.О. Богомольця, м. Київ
- М.Я. Снівак** – член-кореспондент НАН України, доктор біологічних наук, професор, завідувач відділу проблем інтерферону та імунomodulatorів інституту мікробіології і вірусології Д.К. Заболотного НАН України, м. Київ
- О.П. Яворовський** – член-кореспондент НАМН України, доктор медичних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України, лауреат Державної премії України, кафедра гігієни праці і професійних хвороб Національного медичного університету імені О.О. Богомольця, м. Київ
- А.В. Степаненко** – доктор медичних наук, професор кафедри організації медичного забезпечення Збройних Сил України, м. Київ
- А.П. Лябах** – доктор медичних наук, професор, керівник відділу патології та складного протезування ДУ «ІТО НАМН України», м. Київ
- А.Є. Дубчак** – доктор медичних наук, професор, лікар вищої категорії, керівник групи питань впливу екології на репродуктивне здоров'я ДУ «Інститут педіатрії, акушерства і гінекології НАМН України», м. Київ
- В.В. Камінський** – доктор медичних наук, директор Київського міського центру репродуктивної та перинатальної медицини, професор, Головний акушер-гінеколог Міністерства охорони здоров'я України, завідувач кафедри акушерства і гінекології, репродуктології Національної медичної академії післядипломної освіти імені П.Л. Шупика, м. Київ
- В.Г. Дубініна** – доктор медичних наук, професор, проректор з лікувальної роботи та післядипломної освіти Одеського національного медичного університету, м. Одеса
- В.Л. Савицький** – доктор медичних наук, професор, начальник Української військово-медичної академії Міністерства оборони України, м. Київ
- В.О. Бенюк** – доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри акушерства та гінекології № 3 Національного медичного університету імені О.О. Богомольця, м. Київ
- В.С. Свінцицький** – доктор медичних наук, професор, лікар вищої категорії Національного інституту раку, м. Київ
- І.Б. Венцківська** – доктор медичних наук, професор кафедри акушерства і гінекології № 1 Національного медичного університету імені О.О. Богомольця, м. Київ
- І.Ю. Головач** – доктор медичних наук, професор, заслужений лікар України, завідувач відділення ревматології та внутрішньої патології КЛ «Феофанія» ДУС, м. Київ
- М.Ю. Зак** – доктор медичних наук, старший науковий співробітник, член Президії, вчений секретар Української гастроентерологічної асоціації, м. Дніпро
- С.Т. Омельчук** – доктор медичних наук, професор кафедри гігієни харчування Національного медичного університету імені О.О. Богомольця, директор Інституту гігієни та екології НМУ, м. Київ
- Ю.М. Дука** – доктор медичних наук, доцент кафедри акушерства, гінекології та перинатології ФПО ДЗ ДМА МОЗ України, м. Дніпро
- А.А. Дорогавцева** – кандидат медичних наук, центр гастроентерології та гематології КЛ «Феофанія» ДУС, м. Київ

- А.М. Строкань** – кандидат медичних наук, заслужений лікар України, заступник головного лікаря з медичних питань КЛ «Феофанія» ДУС, м. Київ
- А.С. Біла-Попович** – кандидат медичних наук, інфекційно-діагностичні бокси КЛ «Феофанія» ДУС, м. Київ
- В.В. Журавель** – кандидат медичних наук, відділення стоматології КЛ «Феофанія» ДУС, м. Київ
- В.Д. Ліщук** – кандидат медичних наук, заслужений лікар України, керівник центру жіночого здоров'я Універсальної клініки «Оберіг», м. Київ
- О.М. Возняк** – кандидат медичних наук, керівник центру загальної нейрохірургії та нейросудинної патології КЛ «Феофанія» ДУС, м. Київ
- О.П. Манжура** – кандидат медичних наук, головний консультант з онкогінекології ДООЗ м. Києва, асистент кафедри онкології Національного медичного університету імені О.О. Богомольця, завідувач відділення онкогінекології Київського міського клінічного онкологічного центру, м. Київ
- Т.В. Удагова** – кандидат медичних наук, завідувач відділення променевої терапії Всеукраїнського центру радіохірургії КЛ «Феофанія» ДУС, м. Київ

ЕКСПЕРТНА РАДА

- Гончаренко В.М.** – Голова експертної ради, доктор медичних наук, заслужений лікар України, член асоціації акушерів-гінекологів України, член міжнародних асоціацій EAGO і FIGO, керівник центру жіночого здоров'я КЛ «Феофанія» ДУС (Україна)
- Коровін А.Є.** – доктор медичних наук, професор (Росія)
- Подольський В.В.** – доктор медичних наук, професор (Україна)
- Новіков Є.І.** – доктор медичних наук, професор (Росія)
- Берлев І.В.** – доктор медичних наук, професор (Росія)
- Вирва О.Є.** – доктор медичних наук, професор (Україна)
- Онищенко-Дубоу М.** – доктор медичних наук, професор (Німеччина)
- Kotter E.** – доктор медичних наук, професор (Німеччина)
- Kelberine F.** – доктор медичних наук, професор (Франція)
- Gitsch G.** – доктор медичних наук, професор (Німеччина)
- Handl M.** – доктор медичних наук, професор (Чехія)
- Meyer Ph.** – доктор медичних наук, професор (Німеччина)
- Smigtlski R.** – доктор медичних наук, професор (Польща)

Рекомендовано до друку Вченою радою Клінічної лікарні «Феофанія» ДУС, Українською військово-медичною академією (протокол № 33 від 26.10.2018 р.)

Видавець: Клінічна лікарня «Феофанія» ДУС

Українська військово-медична академія МОУ

Свідоцтво про державну реєстрацію КВ № 22492-12392ПП від 28.12.2016 р.

Журнал входить до списку друкованих (електронних) періодичних видань, що включаються до Переліку наукових фахових видань України з 28.12.2017, наказ № 1714

Усі статті рецензовано. Усі права захищено. Повне або часткове копіювання будь-яким способом матеріалів, опублікованих у цьому виданні, а також їх переклад та передрук допускаються тільки за згодою авторів і з письмового дозволу редакції. Листи, рукописи, фотографії та малюнки не повертаються. Відповідальність за достовірність даних, цитат, доз препаратів несуть автори статей. Відповідальність за зміст рекламних матеріалів несе рекламодавець. Редакція залишає за собою право редагувати матеріали.

Публікація матеріалів у науково-практичному журналі «Актуальні проблеми клінічної та профілактичної медицини» не означає, що редакція безумовно поділяє думки та погляди авторів статей.

Адреса редакції:

Україна, 03143, м. Київ,
вул. Академіка Заболотного, 21
КЛ «Феофанія» ДУС

Clinical hospital Feofaniya
03680, Kyiv, Academica
Zabolotnoho str., 21

Тел./факс: (044) 259-68-45
E-mail: nauka@feofaniya.org
E-mail: 2506556@ukr.net

Підп. до друку 22.05.2018. Формат 60×84^{1/8}. Папір. офс. Гарнітура «Таймс». Друк. офс. Ум. друк. арк. 10,7.

Обл.-вид. арк. 12,4. Наклад 100 прим. Зам. 169.

ТОВ-Видавництво «ЛОГОС».

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 201 від 27.09.2000 р.

01030, Київ-30, вул. Богдана Хмельницького, 10, тел. 235-60-03

ЧИТАЙТЕ У НОМЕРІ

I. Організація та управління охороною здоров'я

О. Менделя, О.В. Перепада
Законодавче регулювання питань якості надання
медичної допомоги в Україні 5

В.І. Борщ
Інтелектуалізація системи управління охороною
здоров'я 11

А. Пахлеванза
Історичні витoki правового регулювання патолого-
анатомічної служби в Україні 22

І.П. Семенів, А.С. Котуза, Р.Ю. Великанович
Система менеджменту якості в променевої діагностиці
центру променевої діагностики: відділення ядерно-магнітно-
резонансної томографії 27

II. Клінічна медицина

В.В. Бойко
Ендоскопічна резекція слизової оболонки при
неполіпоподібних утворах товстої кишки 33

О.А. Козерацька
Аналіз ситуації суспільно небезпечного діяння при
судово-психіатричній експертизі осіб, які скоїли
сексуальні злочини 37

В.Ю. Субботін, С.М. Діденко
Дистальні артеріальні реконструкції у хворих
на ішемічну форму синдрому діабетичної стопи 44

*І.С. М'ясний, Л.В. Петренко, Г.В. Макарова,
Ю.І. Лиховський, Н.М. Корбут, О.М. Покропивний*
Причини недостатнього контролю бронхіальної астми. . . 48

Б.О. Шелест
Особливості антропометричних, клінічних
та анамнестичних показників в оцінці якості життя
у хворих на есенціальну гіпертензію, поєднану
з цукровим діабетом та ожирінням 54

В.В. Марцінів, О.А. Лоскутов, А.М. Строкань
Пекторальна блокада в хірургії новоутворень молочної
залози 63

Л.М. Гордієнко
Артеріальна гіпертензія як наслідок синдрому
вигорання 70

*Т.М. Козаренко, І.Ю. Карачарова, В.М. Гончаренко,
О.М. Ключов*
Екстракорпоральна абляція м'яом тіла матки
високоінтенсивним фокусованим ультразвуком (HIFU) . . 77

III. Медична освіта

І.М. Зазірний, Р.Т. Маїсталер
Метааналіз та систематичний огляд літератури
як елемент доказовості в науковому пошуку 93

I. The organization and management of health

O. Mendelya, O. Perepadia
Legislative regulation of quality issues providing health
care to Ukraine 5

V. Borshch
Management intellectualization at the health care 11

A. Pahlevanza
Historical sources of pathoanatomical service legal
regulation in Ukraine 22

I. Semenov, A. Kotuza, R. Velikanovych
Quality Management System in Radiation Diagnostics Center
of Radiation Diagnostics: Department of Nuclear Magnetic
Resonance Imaging 27

II. Clinical medicine

V. Boyko
Endoscopic resection of the mucous membrane with non-
polypous formations of the colon 33

O. Kozeratska
Influence of socio devographic factors on forensically
psychiatric evaluation of persons criminal crimes
on sexual soil 37

V. Subbotin, S. Didenko
Distal arterial reconstruction in patients ischemic form
of diabetic foot syndrome 44

*I. Myasnyi, L. Petrenko, H. Makarova, Yu. Lyhovskiy,
N. Korbut, O. Pokropivnyi*, Causes of insufficient 48
control of bronchial asthma

B. Shelest
Features of anthropometrical, clinical and anamnestic
parameters in assessing the quality of life in patients
with essential hypertension combined with diabetes
and obesity 54

V. Martsiniv, O. Loskutov, A. Strokan
Pectoral nerve block for breast cancer surgery 63

L. Hordienko
Arterial hypertension, as consequence burnout syndrome . . . 70

T. Kozarenko, I. Karacharova, V. Goncharenko, O. Klyusov
Extracorporeal ablation of uterine body fibroids
by high-intensity focused ultrasound (HIFU) 77

III. Medical education

I. Zazimyi, R. Mashtaler
Meta-analysis and systematic review of literature,
as an element of evidence in scientific research 93

Т.М. Козаренко¹, І.Ю. Карачарова², В.М. Гончаренко³, О.М. Ключов²

¹ Державна установа «Інститут ядерної медицини та променевої діагностики», м. Київ

² Київський міський клінічний онкологічний центр, Центр ядерної медицини, м. Київ

³ Клінічна лікарня «Феофанія» Державного управління справами, м. Київ

ЕКСТРАКОРПОРАЛЬНА АБЛЯЦІЯ МІОМ ТІЛА МАТКИ ВИСОКОІНТЕНСИВНИМ ФОКУСОВАНИМ УЛЬТРАЗВУКОМ (HIFU)

Резюме. Застосування мініінвазивних та неінвазивних методів на ранніх етапах розвитку міоми матки дозволяє припинити розвиток захворювання, привести до його регресу та запобігти в подальшому порушенню репродуктивної функції.

Мета дослідження – використання мініінвазивних та неінвазивних методів для припинення на ранніх етапах розвитку міоми матки.

Методи дослідження. В Київському міському клінічному онкологічному центрі, Центрі ядерної медицини виконано 103 дистанційні ультразвукові абляції жінкам з діагнозом – симптомна міома тіла матки. Ефективність HIFU-абляції може залежати як від розмірів і характеристик новоутворення, так і від параметрів впливу на нього, а також віку пацієнток.

Результати то їх обговорення. За даними літератури, технологія HIFU-абляції має низку переваг у порівнянні з іншими методами лікування пацієнток з міомою матки. За допомогою кореляційного аналізу ми виявили наявність достовірної лінійної залежності між часом інсонації та об'ємом міоматозного вузла тіла матки (коефіцієнт кореляції 0,415, $p = 0,001$); між енергією та об'ємом міоми (коефіцієнт кореляції 0,377, $p = 0,001$); між часом кавітації та об'ємом міоматозного вузла (коефіцієнт кореляції 0,393, $p = 0,001$). Технічні характеристики під час лікування залежать від локалізації міоматозного вузла та розподілення за класифікацією FIGO. Ми побачили, що міоматозні вузли задньої стінки та інтрамуральні потребували більшої кількості енергії, ніж субмукозні або субсерозні. Через 3 місяці відсоток зменшення об'єму міоматозних вузлів у середньому становив 21,5%, а через 6 місяців – 57,5%.

Висновки. Ефективність процедури не залежить від віку пацієнтки. Найбезпечніший акустичний шлях для лікування виявився при розташуванні міоматозного вузла в передній та задній стінках тіла матки. Для клінічної оцінки методу, впливу на якість життя, найближчих та віддалених результатів необхідні подальше накопичення та аналіз клінічного матеріалу.

Ключові слова: міома матки, ультразвукова абляція, HIFU.

Актуальність. Міома матки – доброякісна пухлина у жінок репродуктивного віку. У структурі гінекологічних захворювань міома матки посідає друге місце після запальних процесів органів малого таза. Частота становить 20–77% жінок. Найчастіше таку пухлину виявляють у віці від 35 до 55 років (90% загального числа цієї патології) [1; 2]. Міома матки є новоутворенням моноклонального походження, що розвивається з гладких клітин і містить різну кількість волокнистої сполучної тканини. Ключовими факторами патогенезу міоми матки традиційно вважають статеві стероїдні гормони, які є фізіологічними регуляторами клітинної проліферації міометрію. Про роль статевих стероїдів у патогенезі міоми матки свідчать такі дані: особливості епідеміології (розвиток

і прогресування захворювання майже виключно в репродуктивному віці, з регресією в постменопаузі), експериментальні дані (стимуляція ділення і зростання клітин міоми під дією статевих гормонів *in vitro* та *in vivo*), клінічні спостереження (зменшення розмірів вузлів при призначенні, наприклад, антогоністів гонадотропін-рилізінг гормону) [3; 4]. Міоматозні вузли можуть бути поодинокими і множинними з розмірами, що варіюють від найдрібніших до гігантських [5; 6]. Також їх можна розподілити за розташуванням у передній або задній стійці матки, по боковій стійці, а також у дні тіла матки; для визначення більш точної локалізації використовується класифікація FIGO [7].

У зв'язку з технологічним прогресом і зростаючою потребою жінок у вирішенні репро-